

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Smidigare samverkan på ny plattform

Nu har vi äntligen lanserat en ny samverkansplattform för eSams medlemmar – ett ”intranät” där vi bland annat delar material, håller koll på möteskalendrar och på ett enkelt sätt tar kontakt med andra i nätverket. Nu har vi både externwebben och samverkansplattformen i säkra miljöer vilket vi är väldigt glada för! Även om allt äldre material inte hunnit laddas upp än så finns det tillräckligt mycket för att kunna arbeta och nätverka. Du som är medlem i någon av våra arbetsgrupper – logga in och gör dig bekant med innehållet, du har fått meddelande om hur du gör. Ett av de områden jag hoppas du vill följa och delta i, är eSams verksamhetsplan. Snart går startskottet för planeringen inför nästa verksamhetsår, den plan som ska gälla från 1 juli i år.

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Avtalsvillkor för it-support och två nya vägledning](#)

[SSI – Self Sovereign identities](#)

[Vision e-hälsa 2025 kraftsamlar för bättre hälsa genom digitalisering](#)

[Behörighetstjänster i molnet – möjliga lösningar i sikte](#)

[Inera: Säker digital kommunikation – nytt projektår 2021](#)

[Kalendarium](#)

Avtalsvillkor för it-support och två nya vägledningar

eSams juridiska expertgrupp har arbetat fram ett avtalsvillkor för it-support och två vägledningar; Uppdatering av *Vägledning eget utrymme* och en ny vägledning, *Lagringsytor – infrastruktur för it-drift*. De har varit ute på internremiss inom eSam och justerats av expertgruppen. Nästa steg är att lägga fram dem för beslut på Styrgruppens möte den 13 mars.

eSams allmänna villkor om it-support

Detta är det tredje villkoret om it-avtal som eSam tar fram. Sedan tidigare finns *eSams allmänna villkor för it-konsultavtal* och *it-driftavtal*. De allmänna villkoren är tänkta att användas när det saknas ramavtal från Kammarkollegiet eller att ramavtalet av något skäl inte används. eSams allmänna villkor har ambitionen att inte vara kostnadsdrivande för den som sluter avtal med en leverantör och kan användas både när support ges i kundens lokaler eller levereras externt ifrån.

Vägledningen Eget utrymme hos myndighet – en vidareutveckling

Begreppet eget utrymme innebär att en myndighet i en e-tjänst kan ge användaren ett skyddat utrymme i sin it-miljö för att skriva en ansökan, fylla i en deklaration eller annat dokument utan att dokumentet anses vara inkommet till myndigheten i tryckfrihetsförordningens eller förvaltningslagens mening. Dokumentet blir således inte allmän handling eller ska handläggas innan användaren aktivt skickar in den. En förutsättning är att myndighetens handläggare inte kommer åt uppgifterna i kundens eget utrymme och att behandlingen av uppgifterna endast sker för kundens behov. Användaren av eget utrymme i denna vägledning är individer och företag.

Vägledningen är en uppdatering av en tidigare utgiven vägledning. Den sätter också eget utrymme i ett sammanhang som vidgar möjligheten att använda begreppet.

Vägledningen Lagringsytor - infrastruktur för it-drift vid myndighetssamverkan

Detta är en vidareutveckling av *Vägledning eget utrymme* och tar sikte på förutsättningarna för en myndighet att tillhandahålla drift m.m. åt andra myndigheter (utkontraktering).

Avsikten är att de uppgifter som behandlas inte ska bli allmänna handlingar hos den myndighet som tillhandahåller driften. Det sker genom att utnyttja eget utrymme för den andra myndigheten (en tillämpning av 2 kap 13 § tryckfrihetsförordningen). Här behöver man använda rutiner för utlämnande på medium för automatiserad behandling, i stället för direktåtkomst och att den utförande myndigheten i vissa fall fungerar som förmedlare av uppgifter.

Genom vägledningen får myndigheter nya verktyg för att bidra till en effektiv myndighetssamverkan.

SSI – Self Sovereign identities

I november 2020 fick eSams sakområdesgrupp för arkitektur en förfrågan från infrastrukturdepartementet om eSams medlemmar är intresserade av att delta i ett arbetsmöte med representanter från EU-kommissionens arbete med European Self-Sovereign Identity Framework (ESSIF). 24 personer deltog i mötet tillsammans med representanter från DIGG och SUNET. Sakområdesgruppen för arkitektur har efter det bjudit in David Magård, ansvarig handläggare vid infrastrukturdepartementet, och Peter Altmann från RISE för att berätta mer om området samt vilka pågående arbeten som finns i Sverige.

Det pågår ett omfattande arbete med identitetshantering baserat på self-sovereign identity – SSI - inom kommissionen. SSI är en teknik där användare kan kommunicera verifierbara digitala identiteter till olika parter som i nästa steg kan göra kontroller och verifieringar mot betrodda parter. Användare kontrollerar på så sätt sin egen personliga data och minskar risken för att identitetshandlingar används i felaktigt syfte. EU-kommissionens lösning bygger på decentraliserad blockchain-teknik där man nu bygger upp en infrastruktur med noder i medlemsländerna. Sverige är ett av ca 25 länder som har en sådan nod i dagsläget, den svenska noden hanteras av RISE.

Det förs resonemang kring att identitetshantering behöver tolkas i vidare mening i den digitala världen, till skillnad från den analoga, där andra produkter kan anses utgöra en identitet, t.ex. betyg och olika former av intyg. Andra frågeställningar är att identiteter inte enbart behöver kunna hanteras för fysiska personer utan även virtuella personer, processer och virtuella processer. Detta är t.ex. en förutsättning för den framväxande marknaden för *Internet of Things*, där varje uppkopplad ”sak” behöver en identitetshandling.

Flera parter är involverade i det svenska arbetet med tillämpningar av den framväxande infrastrukturen:

Notarisation of document – Kronofogden och Skatteverket
European Self Sovereign Identity – Bolagsverket och SUNET
Diplomas management – KTH
Identity management – RISE

Inom EU ser man en potential i tekniken och har för närvarande en budget om 65 miljoner euro för arbetet. En europeisk e-identifikation som kan användas av EU-medborgare i e-tjänster i hela Europa har tidigare utlovats under 2021. Nu utreds hur SSI-lösningar skulle kunna utgöra en grund för en sådan e-identifikation samt hur det kan bli en del av en utvecklad lösning för EIDAS. EU brukar genomföra storskaliga projekt som sedan utvärderas. Om resultaten blir gynnsamma kan man börja styra mot lösningarna. Etableringen av infrastrukturen för SSI kan anses vara i läget av ett storskaligt projekt.

Sakområdesgruppen för arkitektur konstaterar att området behöver följas för att bevaka eventuella relationer till pågående aktiviteter kring identitetshantering. För att minska risken av att liknande frågeställningar hanteras i olika spår, har sakområdesgruppen konstaterat att frågorna bör hanteras av den arbetsgrupp som Migrationsverket leder – eLeg för personer utan personnummer.

Inom ramen för eSams arbete med identitetshantering kommer resultatet från arbetsgruppen kring eLeg för personer utan personnummer, att diskuteras på sakområdesmötet i arkitektur den 23 mars. Till gruppens möte i april har utredningen för betrodda tjänster (2020:27) samt utredningen om folkbokföring och samordningsnummer (Fi 2019:05) bjudits in för att ta del av frågor som rör identitetshantering.

Vision e-hälsa 2025 kraftsamlar för bättre hälsa genom digitalisering

Sedan 2016 finns Vision e-hälsa 2025, en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i form av en vision om att Sverige ska vara bäst i världen på att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter inom hälso- och sjukvård och socialtjänst till 2025.

Med en åldrande befolkning är digitaliseringen ett verktyg för att ge ändamålsenliga verksamhetsstöd för att säkra en socialtjänst, hälso- och sjukvård och tandvård av god kvalitet. Teknikutvecklingen gör också att människor såväl ändrar beteende som får nya förväntningar på till exempel olika välfärdstjänster.

Med hjälp av e-hälsa ska individen vara i centrum, verksamheter få hjälp att utvecklas och vården och omsorgen ska vara jämlik, effektiv, tillgänglig och säker. Detta har regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kommit överens om. Kopplat till visionen finns en strategi som revideras med jämna mellanrum och som beskriver prioriterade områden.

Strategi för 2020–2022

I [strategin för 2020–2022](#) fastställs fyra inriktningsmål. Genom att slå fast tydliga mål för inriktningen av arbetet är tanken att öka utvecklingstakten och stärka den samlade förmågan.

Individen som medskapare

En förutsättning för personcentrerade verksamheter är att utgå ifrån patienters och brukares behov och förutsättningar och möjliggöra för alla att vara aktiva medskapare kunna vara delaktiga i sin vård och omsorg.

Rätt kunskap och information

Medarbetare behöver ha rätt information och kunskap i mötet med patienter och brukare. Det ska vara lätt att få del av den information som behövs för att kunna utföra arbetsuppgifterna. Den digitala arbetsmiljön behöver stödja de processer som medarbetarna verkar i.

Trygg och säker informationshantering

Personuppgifter ska hanteras säkert och skyddas från att obehöriga får tillgång till uppgifterna. Det är även viktigt att uppgifterna är korrekta, att den enskilde kan påverka

hur uppgifterna används samt att det är möjligt för den enskilde att få veta vilka uppgifter som finns, hur de används och av vem.

Utveckling och digital transformation i samverkan

För att Sverige ska kunna ta till vara digitaliseringens möjligheter krävs ett långsiktigt arbete för att stödja förmågan till verksamhetsutveckling och rusta individer och verksamheter med de färdigheter, förmågor och förutsättningar som krävs.

Kopplat till strategin finns en [genomförandeplan](#) som beskriver vilka insatser som är prioriterade för att nå målen, vem som ska genomföra insatserna samt hur dessa ska följas upp.

Samordningskansli för e-hälsfrågor

Som ett stöd i arbetet med visionen finns ett samordningskansli som E-hälsomyndigheten ansvarar för tillsammans med SKR. Kansliet stöttar den gemensamma styr- och samverkansorganisationen med bland annat omvärldsbevakning, beslutsunderlag eller stöd vid uppföljning och styrning av arbetet med de prioriterade insatserna Petrea Defruit är E-hälsomyndighetens representant på kansliet:

- För att visionen ska bli verklighet behöver alla som verkar inom e-hälsa bidra med kunskap. Därför genomför vi just nu flera rådslag med aktörer i vår omvärld, till exempel patient- och brukarföreträdare. Det är ett sätt att ha örat mot rälsen. Vi vill stämna av att vi är på rätt spår och ta del av hur andra aktörer kan och vill bidra för att nå målet, berättar Petrea.

E-hälsomyndighetens ansvarar också för att följa upp Vision e-hälsa 2025. Det sker med en årlig rapport till regeringen.

[Webbplats för Vision e-hälsa 2025](#)
[Strategi 2020–2022](#)
[Genomförandeplan](#)

Behörighetstjänster i molnet – möjliga lösningar i sikte

Under två workshoppar för eSams medlemmar gick vi igenom hur fem myndigheter - Skatteverket, Försäkringskassan, Transportstyrelsen, Arbetsförmedlingen och Lantmäteriet - ser på och hanterar behörighetstjänster i molnet. Workshoparna kom att

fokusera på Microsofts Azure AD och diskussionen handlade om ämnet generellt. Det kom också fram att Adobe Creative Cloud är vanligt förekommande hos de fem myndigheterna. Under workshopparna diskuterades även inloggningstjänster från ytterligare leverantörer med samma principer. Då inloggningstjänster möjliggör för mjukvaruleverantörer att säkerställa att varje användare har en gällande licens och många mjukvaruleverantörer är amerikanska bolag, så tolkar flera myndigheter den typen av inloggning som en olovlig tredjelsöverföring av personuppgifter ur dataskyddsförordningens perspektiv.

eSams medlemmar har inte tagit några gemensamma beslut men man kan ändå skönja en viss konsensus bland myndigheterna. Inloggning eller licenshantering i en molntjänst i tredjeland är problematisk i förhållande till Dataskyddsförordningen.

Vi har gemensamt identifierat några vägar för att lösa ut den här utmaningen. Alternativen kan fungera olika beroende på den omkringliggande kontexten och vi har inte gått till botten i detaljer kring de olika alternativen.

Omvandla personlig inloggning till myndighetsgemensam inloggning. Detta medför att inloggningsuppgifterna inte är att betrakta som personuppgifter.
Pseudonymiserad inloggning. Detta kräver att informationen som kopplar PseudoID mot en verklig identitet, kan omfattas av sekretess. Frågan behöver utredas juridiskt.
Hitta leverantör inom EU/EES. Detta medför att ingen tredjelsöverföring görs.

Inera: Säker digital kommunikation – nytt projektår 2021

Säker digital kommunikation (SDK) skapar förutsättningar för säker och enhetlig hantering av känslig information. Det gäller information som utbyts mellan verksamheter inom offentlig sektor inklusive privata utförare av offentligt uppdrag, exempelvis inom vård, socialtjänst och skola.

Nya förutsättningar inom eDelivery hos DIGG och behov av fortsatt pilotverksamhet gör att arbetet med SDK fortsätter med ett avslutande projektår under 2021. Ineras, DIGGs och SKRs inriktning under året är att sammanfattningsvis arbeta inom följande områden:

DIGG etablerar eDelivery som förvaltningsgemensam digital infrastruktur i Sverige, bl.a. gemensamma tjänster och regelverk, samt möjliggör för leverantörer att ansluta

accesspunkter. Tjänst för publicering av publika nycklar som möjliggör kryptering och signering av meddelanden (end-end) levereras också.

Inera fortsätter arbetet med SDK i projektform med fortsatt pilotverksamhet, anpassning och vidareutveckling av SDK-konceptet enligt nya förutsättningar samt paketering av tjänst inför bredare anslutning 2022. Detta görs i nära samverkan med DIGG och SKR.

Kommuner, regioner och statliga myndigheter som är SDK-piloter fortsätter med både tekniska och verksamhetstester och att bistå med att testa och utvärdera de förändringar som sker under 2021.

DIGG, SKR och myndigheterna i regeringsuppdragen arbetar vidare med att etablera långsiktig finansierings- och förvaltningsmodell. En tydlig struktur för finansiering och styrning av SDK behöver upprättas som följer rekommendationerna i de regeringsuppdrag som levereras 2021.

Läs gärna mer om Säker digital kommunikation och om projektet på www.inera.se

Du kan också hitta mer information om årets pilotverksamhet och arbete med leverantörsmarknaden på projektets öppna informationssida:

<https://inera.atlassian.net/wiki/spaces/OISDK/overview>

Kalendarium

12 mars, Styrgruppen

16 mars, expertgrupp och sakområdesgrupp säkerhet

17 mars, sakområdesgrupp kommunikation

23 mars, sakområdesgrupp arkitektur

24 mars, Samordningsgruppen och expertgrupp juridik

30 mars, utvecklingsforums utskott

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](https://www.linkedin.com/company/esamverka).

Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se